

NGHIÊN CỨU PHÂN LOẠI CHI LÁ DIỄN (*Dicliptera* Juss) – (HỌ Ô RÔ - ACANTHACEAE) Ở VIỆT NAM

Đỗ Văn Hải, Trần Văn Hải, Chang Young Lee

TÓM TẮT

Chi Lá diễn (*Dicliptera* Juss.) trên thế giới có khoảng 100 loài, phân bố ở khu vực nhiệt đới, cận nhiệt đới châu Á và châu Phi. Chi này có nhiều đặc điểm hình thái gần với chi *Peristrophe* Nees, nhưng khác nhau bởi đặc điểm của ô bao phấn và các đặc điểm khác của cụm hoa, lá bắc, lá bắc con. Trong bài báo này thực hiện nghiên cứu phân loại chi Lá diễn – *Dicliptera* với các loài có phân bố ở Việt Nam. Đặc điểm hình thái để nhận dạng chi cũng được đưa ra để tránh nhầm lẫn với các chi khác thuộc họ Ô rô. Trong chi này ở Việt Nam có 4 loài là *Dicliptera bupleuroides*, *D. chinensis*, *D. leonotis* và *D. vestita*. Đã xây dựng khóa định loại cho các loài trong chi Lá diễn (*Dicliptera*) và mô tả chi tiết về đặc điểm nhận dạng, mẫu chuẩn, sinh học sinh thái, phân bố, mẫu nghiên cứu, giá trị sử dụng và hình vẽ. Mô tả đặc điểm hình thái hạt phấn của hai loài *Dicliptera bupleuroides* và *D. chinensis* góp phần cho phân loại chi Lá diễn.

Từ khóa: *Acanthaceae*, *Dicliptera*, hình thái, phân loại, Việt Nam.

Người phản biện: TS. Đỗ Ngọc Đài

Ngày nhận bài: 13/12/2019

Ngày thông qua phản biện: 14/01/2020

Ngày duyệt đăng: 21/01/2020